

APOSTOLATSKI CENTAR "SAV TVOJ"

Put duhovnog savršenstva br. 20

SV. ALFONS MARIA LIGUORI

DA BUDEMO SLOBODNI

SAVJETI SKRUPULOZNIMA

Zdravo Marijo,
Zlatna.
Kraljice mira,
prepuna sjaja
Zvijezdo što kroz tminu vodi
život moj.
Sav se danas predajem Tebi,
Krasna,
Majko moja i Majko
Krista Kralja
Da uvijek budem Njegov i uvijek
Sav-Tvoj.

Autor: ***S. Alfonso M. De Liguori***

Naslov originala: ***Per essere liberi (Consigli agli scrupolosi)***

Naslov: ***Da budemo slobodni***

Priredili: Oci Redemptoristi

S talijanskog prevela: s. Assumpta

Nakladnik: Apostolatski centar «Sav Tvoj»
Priprema i tisak: Apostolatski centar «Sav Tvoj»

Lektura: Miroslava Lucić

Naklada: 1000 kom

ISBN: 978-953-7668-21-1

Narudžbe na adresu:

Apostolatski centar "Sav Tvoj"
Porečka 62
10 000 Zagreb
Tel/fax: 01/23 70 332
Tel: 01/23 71 822

SVETI ALFONZ M. DE LIGUORI

DA BUDEMO SLOBODNI

(Savjeti skrupuloznima)

Uredili Oci Redemptoristi

UVOD

SKRUPULOZNOST

Latinska riječ „scrupulus“ označuje kamenčić što ga može osjetiti samo najfinija vaga, ili pak onaj kamičak što žulja u cipeli. Na moralnom području skrupulima zovemo bolesno stanje savjesti skrajno uznemirene zbog sitnica. Skrupuloznost je duševna bolest i to posebno na vjerskom – ćudorednom polju. Napada uglavnom pobožne duše, željne savršenstva i svetosti. Očituje se u pretjeranom strahu – koji se pretvara u stalnu tjeskobu – da i najmanjim sitnicama teško vrijeđamo Boga. Ono što uopće nije grijeh skrupulozna savjest smatra grijehom, sitne pogreške i nesavršenost drži neoprostivim zlodjelom, a svako pomanjkanje savršenosti u primanju sakramenata svetogrđem. Pogotovo je muči stalna bojazan da joj ispovijedi nisu valjane i boji se pristupati sv. Pričesti. Skrupulant se stalno muči neprekidnim ispitivanjem savjesti. Njegova savjest je uvijek nemirna, nesigurna i neizvjesna. Sadržaj njegova duha je vječna sumnja.

Skrupulant obično pozna ćudoredna načela i u teoriji znade lučiti zlo i dobro. Poteškoća nastaje kad mora pristupiti djelu. Kod nekih vjernika skrupuloznost truje svaku misao ili djelo, kako sumnjama prije čina. Kod drugih opet skrupuloznost nije općenita, nego se odnosi samo na pojedina moralna područja (ponavljanje ispovjeđenih grijeha ili čitavih ispovijedi, uporne nečiste slike ili bogohulne misli, naročito kod sv. Mise ili pri molitvi, porivi na javne ispade i psovku, suvišna bojazan od sablazni itd. ....). Skrupuli se razlikuju svojim sadržajem i svojom snagom kod različitih ljudi.

Skrupuloznost nije isto što i osjetljiva savjest. Fine i delikatne savjesti znaju dobro razlikovati veliki grijeh od maloga, uvijek slušaju duhovnog vođu, zabrinute su jedino za slavu Božju i ne osjećaju tjeskobnoga straha. Istina je, nježne ljude više muči savjest nego ostale. I oni se boje ako su uvrijedili Boga, i oni opetuju nevaljale ispovijedi ako su ih učinili, ali to rade uvijek iz opravdanih razloga (nepotpuno kajanje ili nedovoljno čvrsta odluka).

Skrupulanti, naprotiv A) ne znaju razlikovati veliki i mali grijeh; B) ne podlažu se rado odlukama ispovjednika, tvrdoglavi su i ne daju se lako uvjeriti; C) žive u strahu radi ugroženog spasa svoje duše, a ne zbog uvrede Boga (uopće su previše zaokupljeni pitanjima grijeha i spasa, a malo onima ljubavi i slave Božje); D) u duši skrupulanta vlada trajni nemir i strah, njegova savjest luTa kao lađa bez kormilara.

Skrupuloznost moramo lučiti također i od prolaznih, vjersko – moralnih kriza što ih proživljava skoro svaki vjernik u posebno teškim životnim prilikama (pubertet, izbor zvanja, ili ženidba druga, vjerska konverzija, ćudoredna katarza). One su normalne i kratkotrajne kao proljetne oluje iza kojih još jače blista vedrina neba.

Uzroci

Uzroci skrupulima mogu biti raznoliki: 1) Najprije **fizički**: psihopatska konstitucija, funkcionalni poremećaj, živčana slabost. Nervi su umorni, napeti i razdraženi, te nisu u stanju da se oslobode fiksnih ideja. 2) **Karakterni**: sitničavi, tvrdoglavi i nepoučeni duhovi koji vide u Bogu samo stroga

suca, traže dlaku u jajetu, imaju krive pojmove o svetosti, oslanjaju se isključivo na vlastiti sud i ne uvažavaju savjet ispovjednika. 3) **Moralni**: stari neokajani grijesi i loše ispovijedi. 4) Nekada skrupuloznosti doprinose i vanjski uvjeti: strogi odgoj, oštre zapovijedi, rigorozni ispovjednik, jansenističko štivo i sl.

Osim navedenih naravnih uzroka mogu se koji put pridružiti i nadnaravni. Bog dopušta skrupule ili da nas kazni za našu oholost, samodopadnost i slabe ispovijedi ili da nas ovom kušnjom pouči poniznosti i savjesnosti u radu, pa da nas tako podigne na viši stupanj savršenosti. Sotona pak znade iskoristiti ovu našu duševnu slaboću da baci tjeskobu, nemir i sumnje u srce, da nam ogorči primanje sakramenata, da izgubimo pouzdanje u Boga ili da – kad već ne postoji materijal za grijeh – barem formalno sagriješimo.

Posljedice

Posljedice skrupuloznosti su teške i veoma opasne: čovjek oslabi duševno i tjelesno, osobito na živcima; postaje neuravnotežen i nesiguran, ne zna kamo će sa svojim očima ili rukama; pati od halucinacija, fobija i vazomotoričnih smetnji (znojenje, lupanje srca, tlak, nesanica, fiksne ideje, tikovi); nesposoban je da zdravo sudi i ocjenjuje svoja djela; pretvara se u egocentrično i nepovjerljivo biće; tuži se na sve i sva; pa i na Boga; trošeći svu energiju na sitnice nema snage da se odupre teških grijesima (kad skrupulant padne u očaj, znade postati laksistom, pa čak i bezbožnikom).

Pod vodstvom ispovjednika i uz uvjet da se prihvati kao kušnja sa strane Božje, bolest skrupula može postati i korisna

duši. Ona će iskrenome i poslušnome pokorniku pomoći da očisti svoju savjest od prijašnjih pogrešaka i propusta, da postane ponizniji i poučljiviji, te da pročisti svoj nutarnji život i svoje nakane. U borbi sa skrupulima duša se oslobađa od legalizma i formalizma, bolje upoznaje Božje očinstvo i ljubav, te izbacuje strah iz svoga religioznog rječnika. U svakom slučaju uviđa da se prava pobožnost ne sastoji u duhovnim utjehama.

Lijek

Kad je očito da je skrupuloznost nastala zbog psihofizičkih razloga, onda se treba obratiti katoličkom psihijatru. Ali uvijek je najbolje početi s dobrim ispovjednikom. Ako to bude potrebno, on će nas sam uputiti liječniku. Govoreći jasno i praktično: za skrupuloznost postoji jedan jedini lijek, ali siguran – potpuno povjerenje i posluh ispovjedniku. Apsolutni posluh. Ništa drugo ne pomaže.

No skrupulantu prijeti još jedna velika pogibelj: on naime obično misli da ga njegov ispovjednik dovoljno ne razumije i da ne shvaća težinu njegova stanja. Stoga napušta svog redovitog ispovjednika pa traži drugoga. Nezadovoljan ovim, obraća se trećemu itd. Upravo u tome je tragedija: on treba vođu, živo osjeća tu potrebu, žudi za vodičem, ali opet sumnja i sumnja. Pravilo: skrupulant ne smije mijenjati svog ispovjednika!

(Iz knjige J. Bezić: „Kršćansko savršenstvo", Mostar 1986.)

PREDGOVOR

Od mnogobrojnih trpljenja koje muče osobe, najmučnija su svakako skrupule. Kada je pisao sv. Alfonz, psihologija podsvijesti se tek trebala roditi, a nije se znalo niti za psihijatre, niti psihologe. Danas skrupuloznog bolesnika, *jer se zaista u stvari radi o bolesniku, šalje se, ili se on sam obraća direktno liječniku ili specijalisti. Mnogi se obraćaju izlječiteljima, magičarima, kartomantima i, bar oni koji se osjećaju kao žrtve uroka ili opsjednuća Zloga, i svećenicima* egzorcistima. *U vrijeme sv. Alfonza,i još prije nekoliko desetaka godina prema kršćanskom principu i životu glavno sredstvo bio je ispovjednik ili duhovni vođa. Iako teoretski nije poznavao podsvjesnu psihologiju, sv. Alfonz postiže rezultate /kod skrupulanata/ iziskujući potpunu poslušnost ispovjedniku, kao sigurno usidrenje da se ne bi izgubio u krivudavim tamnim stazama pogrešnih prosuđivanja, izvora psihičkih nemira i mentalne smetenosti, sve iz straha da svakog časa ne počini neki grijeh i da ne bude proklet. Cilj koji je postavio sv. Alfonz je povesti* skrupulante, po razvedravanju (u miru) prema slobodi, do suda jasne savjesti sposobne djelovati u osobi slobodno i odgovorno u radosti.

Kako se radi o vrlo delikatnom predmetu o kojem se, naravno, mnogo raspravlja, jer se radi o savjesti i o odgovornosti moralnog djelovanja, stoga više ili manje o teškoj spoznaji, ili nikako ubrojivoj u ljudsko djelovanje, sv. Alfonz garantira svojom naukom, - koja je tada imala dominantnu snagu, kao i autoritetom sveca, duhovnog naučitelja i velikog teologa, i moraliste.

Još danas sredstva i praksa koju je predlagao sv. Alfonz, ako se zna čitati pomoću sredstava novih nauka (učinili su to specijalisti Psihijatrijskog kongresa Losanne 1900.g. tako što su ih pohvalili), mogu biti olakšanje i pomoć, bar onima koji imaju vjere i vjeruju Riječi Božjoj, koja djeluje preko Božjih službenika: ispovjednika, otaca i duhovnih vođa kao i, a zašto ne, preko duhovnih majki, duhovnih voditeljica i savjetnica pa i laika. Sv. Alfonz je obradio tu problematiku u specifičnom djelu za moraliste i ispovjednike: Theologia moralist et Praxis confessarii /Moralna teologija i praksa ispovijedanja/. Nudimo dva djela koja je napisao baš za one potlačene skrupulama, potaknut svojom velikom ljubavi za siromahe i one koji trpe, za napuštene (skrupulanti su za Sveca najpotrebniji pomoći).

Prvo djelce 1751. g. je više doktrinalnog karaktera. Drugo je nastalo četiri godine kasnije (1755.), kao dijalog između sv. Alfonza biskupa (Monsignor) i jedne skrupulozne duše. Iako je sadržaj manje - više identičan, tu je izlaganje jako lagano, privlačno te potvrđuje Svečevu pedagošku sposobnost i talent borbenog katehete i autora popularnih katekizama, pa i u napuljskom dijalektu.

Kako je postojalo jedno popularno izdanje, *usudili smo se promijeniti naslov držeći se, vrijedi i za citate,određenih kriterija za cijelu Zbirku.*

Vincenzo Ricci

DA BUDEMO SLOBODNI

(savjeti skrupulantima)

Tjeskoba skrupulanata se sastoji isključivo u strahu i sumnji da će sagriješiti, pogriješiti. Mora se shvatiti jedna stvar: tko djeluje slušajući učenog i pobožnog ispovjednika, ne samo da djeluje bez ikakve sumnje dobro, već djeluje na najsigurniji način koji se može naći na zemlji; tj. uzdajući se u riječ Isusa Krista, jer slušajući Njegove službenike, kao da sluša samoga Isusa. *Tko sluša vas, sluša mene* (Mt. 10,16).

Svakako je sigurno, tvrdi sv. Franjo Saleški kao i svi duhovni učitelji, da je u pojedinačnom vodstvu savjesti, pobožan i mudar ispovjednik zakoniti poglavar. Kaže Pinamonti u svom Duhovnom vodiču: *Dobro je poučavati skrupulante, da u svemu onome što nije jasno grijeh mora se podvrći volji ispovjednika /službenika Gospodnjeg/. Čitajte živote svetaca i naći ćete da nisu ukazivali niti na ijedan drugi sigurniji putokaz od poslušnosti. Sveci govore da se mora pouzdati u glas ispovjednika; skrupulanti se, naprotiv, hoće pouzdavati samo u svoj vlastiti sud više no u Evanđelje koje osigurava: Tko sluša vas, sluša mene.*

Kaže B. Errico Susone da nas Bog ne će pitati za one stvari koje smo izvršili iz poslušnosti duhovniku. To je isto tvrdio sv. Filip Neri: *Oni koji žele napredovati na putu prema Bogu, neka se povjere jednom učenom ispovjedniku, te ga slušaju namjesto Boga /kao da im Bog govori/.* Dodao je još da se ima povjerenja u ispovjednika, jer Gospodin ne će dopustiti da ovaj pogriješi. *Za izrezati vezice đavlu*

najsigurnije je vršiti volju nekog drugoga u dobrome, i ništa nije opasnije nego slijediti samo svoj sud /ravnati se samo po svom sudu/.

To potvrđuje sv. Ivan od Križa koji stavlja u usta Gospodinu ove riječi: *Budući da si ti /čovječe/ nevjeran ispovjednicima, nevjeran si Meni koji sam rekao: Tko vas prezire, Mene prezire.* I dodaje: Ne zadovoljavati se onim što ti kaže ispovjednik, to je prava oholost i pomanjkanje vjere. Potrebno je, dakle, biti čvrsto uvjeren da slušajući duhovnog vođu, sigurni ste da ne griješite. Kaže sv. Bernard da slijepa poslušnost ispovjedniku je najbolje sredstvo protiv skrupula. Tako govori Ivan Gersone da je sv. Bernard rekao nekom svom skrupuloznom učeniku da ide služiti sv. Misu i neka ima povjerenje u njega. Onaj ode te ozdravi od skrupula. No, nastavlja Gersone, netko će odvratiti: 'Kad bi mi Bog dao da imam jednog sv. Bernarda za duhovnog vođu! Onaj moj je dosta neuk. *Varaš se – odgovara – Nisi se povjerio vodstvu jednog čovjeka stoga što je učen, već radi toga jer te njemu povjerio tvoj poglavar: zato ga slušaj ne kao čovjeka, već kao Boga!'*

Jako je dobro govorila sv. Terezija Avilska: *Duša neka prihvati ispovjednika Gospodnjega: "Tko sluša vas, sluša Mene."* Kaže Isus apostolima. *Gospodin cijeni neizmjerno takovu podložnost, pa makar i preko tisuća borbi, mukom ili bez muke, čineći ono što nam je određeno, pa i onda kada nam se čini pogrešno, to nam daje veliku pomoć.* Tako vršimo djela ugodna Božjoj volji.

Sv. Franjo Saleški, govoreći o duhovnom vodstvu i vođi kao sredstvima za siguran put k Bogu, govori: *Evo*

kriterija nad kriterijima: koliko god vi tražili, kako to kaže sluga Božji Avila, ne ćete naći nikada volju Božju na tako siguran način kao u poniznoj poslušnosti, koju su tako često preporučivali i vršili antikni pobožnici. Zato je otac Alvarez govorio: *Pa makar duhovni vođa pogriješi, ti si siguran da nisi pogriješio, jer si učinio ono što ti je naredio onaj kojega ti je Bog dao kao poglavara.*

Tako je isto napisao otac Nierem-berg: *Tko kani slušati ispovjednika jer je tu umjesto Boga, svakako ne griješi, pa makar se čini da sama stvar u sebi sadrži grijeh. Neka se uvjeri svatko tko je obavezan slušati ga, jer kako kaže Rogacci e Ląssio, ispovjednik je za svakoga od njih tumač volje Božje.* Isto tako ponavlja /svetopisamski/ tumač: *Ako sumnja da li je određena zapovijed grijeh ili ne, zahvaljujući poslušnosti ne griješi.* U istom tekstu se preporuča poslušnost ispovjedniku, jer se u tom slučaju ne obazire na skrupule držeći se njegovog savjeta.

Sv. Franjo Saleški je dao tri vrhunska savjeta skrupulantima za olakšanje:

Prvo: Nije nikada propao tko je poslušan zakonitom i pobožnom poglavaru.

Drugo: Dobro je saznati od duhovnog vođe da li se ide pravim putem ili ne, a ne mučiti se želeći baš sve razumjeti.

Treće: ***U mraku i nesigurnostima ovoga života najbolja je stvar hodati kao slijepci, povjeravajući se Božanskoj providnosti***. Stoga svi veliki moralisti kao sv. Antun, Navarro, Silvestro i drugi, slažući se, zaključuju da je poslušnost ispovjedniku najsigurnije pravilo da bi se

osigurao dobar hod na putu Božjem. To je poznata nauka svih Svetih Otaca i duhovnih učitelja, kako to tvrdi Ćiril i Le Croix.

Skrupulanti moraju znati da su obavezni slušati duhovnog vođu i ne obazirati se na skrupule, te djelovati u slobodi u svojim sumnjama.

Tako poučava Natale d'Alessandro: *Prema onome što smo rekli jasno je da se ne treba obazirati na skrupule, već se boriti protiv njih pridržavajući se suda razboritog i učenog duhovnog vođe. A Wigandi: Ne griješi onaj tko djeluje protiv skrupula, naprotiv, više puta mora djelovati protiv njih, napose ako se radi o savjetu ispovjednika.* To govore ovi rigorozni autori! No govore to isto i veliki učitelji. Evo razloga: ako skrupulant ne uklanja skrupule, živi u velikoj opasnosti, jer sprječava vršenje svojih obaveza, ili barem sprječava duhovni napredak. Uz to u očajanju i prepustivši se sumnjama, u opasnosti je da izgubi tjelesno i mentalno zdravlje kao i samu savjest. Zato sv. Antun sa Gersonom govori skrupulantu, koji zbog beskorisnog straha ne sluša kako pobijediti skrupule: *Pazi, jer želiš kročiti s prevelikom sigurnošću, pasti ćeš sam u svoju propast!*

Stoga već citirani Wigandt kaže da skrupulant mora slušati svoga duhovnog vođu u svemu ako njegova zapovijed nije zasigurno grijeh. Da mora slušati ispovjednika u sumnjivim situacijama u svemu, samo ako se ne radi o očitom grijehu. Opća presuda velikih učitelja morala je jasna. To dokazuje sv. Bernard već na početku u svom citiranom odlomku. **Sv. Ignacije Lojolski kaže: *Moramo slušati u svemu što nije grijeh, tj. nema nikakvog grijeha*.** Sv. Umbert,

general dominikanaca: *Ako nije evidentno grijeh ono što je zapovjeđeno, mora se izvršiti kao da je to sam Bog naredio.* I tako Gersone kaže da je potrebno odlučno pobijediti skrupule: *Skrupulanti se moraju boriti protiv skrupula i pobijati ih bez prestanka. Najbolje oružje protiv skrupula je ne pridavati im važnost, i to uglavnom po savjetu drugih, napose poglavara. Obrnuto, nemir i umišljenost da nisu potrebni savjeti baca skrupulanta u grijeh.*

Postoji sredstvo koje je davao sv. Filip Neri skrupulantima: prezirati skrupule. Tako se čita u njegovom životopisu: *Osim uobičajenih sredstava podvrgavajući se u svemu zapovijedi ispovjednika, davao je i drugi savjet potičući svoje skrupulante da preziru skrupule. Stoga je takovim osobama zabranjivao da se često ispovijedaju. Kada su dolazili u grču skrupula, slao bi ih na pričest, a da ih nije saslušao.*

Može se zaključiti. Skrupulant mora stalno pred očima imati poslušnost i suditi motiv za skrupule bezrazložnim. Dakle, mora reagirati slobodno. Nije potrebno prosuđivati svaki čin koji mora učiniti, da li se radi o skrupuli, već da mora slušati ispovjednika i ne uzimati skrupulu u obzir: dovoljno je da radi po prosudbi koju je imao prije skrupule.

I doista u njegovoj savjesti, iako na nejasan i zbrkan način, uvijek je zadržavao isti sud na uobičajen ili virtualan način, kao proživljeno iskustvo. Kažu Le Croix i Tamburini da ako je skrupulant u stanju tame u koju upada i ako je nesposoban otkloniti brzo strah od grijeha te jasno razaznati da mora slušati ispovjednika (što je skoro nemoguće za neke savjesti

tjeskobne i preplašene kod otklanjanja skrupula, zbog straha koji ih pritišće), ne griješi, iako reagira sa strahom da će sagriješiti.

Razlog toga je ovaj. Prije samoga djelovanja imala je duša već neki sud u sličnim skrupulama i poslušnost koja joj je zapovijedala da ne haje za to; no mora se ipak vidjeti da li ih ima još sada iako ih zbog snage straha, ne uviđa .

Taj strah ne treba uopće uvažavati, jer nije neka zapovijed savjesti. Evo kako Gersone to potvrđuje vrlo jasno: *Griješi se s praktičnom sumnjom, kada sumnja dolazi od jedne formirane savjesti. To se događa kada ispitujete okolnosti, netko sudi slobodno sa odlučujućom presudom ono što mora učiniti i ono što nije dopušteno učiniti. Počini grijeh kada čini štogod protiv te savjesti. Kada um sumnja i gubi se, a ne želi učiniti ništa što bi Boga uvrijedilo, ne radi se o pravoj sumnji, već o bezrazložnoj sumnji koju treba odbaciti i ne uzimati je u obzir.*.

Tako, prema Gersonu, kada je kod skrupulanta sigurno uobičajeno htijenje da ne želi uvrijediti Boga, sigurno ne griješi, iako djeluje u sumnji. I pravo je, jer se radi o beskorisnom strahu, a ne o pravoj sumnji, iako je skrupulant prihvaća kao sumnju.

S druge strane je sigurno da je za smrtni grijeh potrebna posvemašnja jasnoća intelekta i savršeno i svojevoljno prihvaćanje volje htijući izvršiti neki čin s namjerom, da se teško uvrijedi Boga.

Skrupulozne duše neka podnose taj križ smireno i neka se ne uznemiruju u težim tjeskobama kojima ih Bog prepušta; On to uglavnom pripušta i daje za njihovo dobro, da

budu poniznije i pažljivije kod izbjegavanja jasnih i vrlo opasnih prilika za grijeh; neka se češće preporučuju Bogu te se pouzdavaju savršenije u Njega i u Njegovu Božansku dobrotu. I tako često neka se preporučuju Presvetoj Djevici Mariji koja se naziva i jeste Majka milosrđa, Utjeha žalosnih.

Neka se boje uvrijediti Boga tamo gdje grijeh prepoznaju **u jasnoći**. No ako su čvrsto uvjerene da bi radije tisuću puta umrle nego izgubile milost Božju; ako su spremne vrlo pažljivo slušati slijepo svoga duhovnog vođu, neka budu mirne, Gospodin, koji hoće da se svi spase i ljubi dobru volju, ne će ih napustiti. On ne će dopustiti da se ikada izgubi ijedan pravi Bogu poslušan čovjek.

Tko se pouzdao u Gospodina i ostao razočaran? (Mudr. 2,10).

Prepustite Mu sve svoje poteškoće, da se On brine o vama (1Pt. 5,7).

Gospodin je moja svjetlost i moje spasenje, koga da se bojim (Ps. 26,1).

U miru liježem i odmah zaspim: samo Ti, Gospodine, sigurno me vodiš (Ps. 4,9).

U tebe se, Gospodine, uzdam, nikada se ne ću razočarati (Ps. 30,1)

ZA TEBE KOJI TRPIŠ NAPUŠTEN

(Dijalog između autora i duše koja traži savjet)

Mons. Poslušajmo kakve su i koje te tjeskobe savjesti koje Vas tako muče, kako mi govorite.

Anima (Duša). Monsignore dragi, već je skoro dvije godine kako ne osjećam Boga, niti u meditaciji, niti pred Presv. Sakramentom na oltaru, niti kod pričesti. Čini mi se da sam duša bez ljubavi, bez nade i vjere; ukratko napuštena od Boga. Ne daje mi nikakve utjehe niti Isusova muka, niti Presv. Euharistija; postala sam bezosjećajna za bilo koju pobožnost. Ispovijedam da zaslužujem sve to zbog svojih grijeha, kojima sam zaslužila pakao.

Mons. Recite mi o tim grijesima, jeste li ih ispovjedili?

Anima. Oče, da, učinila sam životnu ispovijed, i još više, ispovijedala sam ih više puta.

Mons. A Vaš duhovni vođa, što Vam kaže?

Anima. Zabranio mi je da se vraćam na prošli život. No ja se osjećam uvijek nemirna, bojim se da se nisam dovoljno dobro izrazila. Uz to muče me tisuće napasti protiv vjere, bludnosti i oholosti; ja ih tjeram, no ostaje u meni uvijek strah da sam ipak prešutno pristala.

Mons. A što Vam kaže d.v.(to će biti kratica za duhovnog vođu) glede zlih misli?

Anima. Ne želi da ih ispovijedam, osim ako se na prvi pogled mogu zakleti da sam pristala na grijeh. Mons. dragi, što Vi kažete? Dajte mi neki savjet za olakšanje.

Mons. Što da Vam kažem? Kažem Vam da morate imati više povjerenja i da budete poslušniji Vašem d. v. Jeste li čitali ono što je napisao sv. Filip Neri? "Tko sluša ispovjednika, osigurava si da ne će odgovarati Bogu za ono što čini" .
Isto je tako govorio Svetac "da se ima povjerenje u ispovjednka, jer Bog ne bi nikada dopustio da on pogriješi, i ne postoji ništa sigurnije, što bi moglo prerezati vezice đavlu, kao što je to poslušnost d. v. u stvarima koje se tiču Boga. Isto tako da nema opasnije stvari no htjeti se ravnati po svojim sudovima ".
Jeste li pročitali sv. Franju Saleškog? Govoreći o poslušnosti d. v., kaže: "To je upozorenje nad upozorenjima, kaže pobožnik Avila, da koliko god Vi tražili, ne ćete tako sigurno naći volju Božju kao po poniznoj poslušnosti, koju su toliko preporučivali i prakticirali antikni pobožnici". Isto to tvrdi sv. Terezija: "Neka duša prihvati ispovjednika s odlukom da se više ne brine o svojim (duhovnim) potrebama, već da se pouzdaje u Gospodinove riječi: *Tko sluša vas, sluša Mene* (Lk 10,16). Bog toliko cijeni tu podložnost, da iako nam predmet po našem sudu izgleda zao, vršili ga mi s mukom ili bez muke, samo na taj način vršimo volju Božju".
Kaže sv. Ivan od Križa govoreći u ime Isusa Krista: "Budući da si nevjeran ispovjednicima, ti si nevjeran Meni koji sam rekao: tko prezire vas, prezire mene". I dodaje: "Ne zadovoljiti se onim što kaže ispovjednik, to je oholost

i pomanjkanje vjere". To tvrdi zbog riječi Isusa Krista koje smo već naveli: *Tko sluša vas, sluša Mene.* Stoga sv. Franjo Saleški dodaje ova zadnja načela:

1. "Nikada nije propao /bio proklet/ onaj koji je iskreno i savršeno slušao ispovjednika.
2. Dovoljno je znati od d.v. da se ide dobrim /pravim/ putem, bez istraživanja radi nekog razumijevanja". To je vrlo čvrsti argument za one skrupulante koji hoće znati razlog, zašto im d. v. naređuje neke odredbe.
3. Sv. Franjo je dodao još jedno lijepo načelo, kao posljedicu prvih dvaju: "Najbolje je hodati kao da smo slijepi, vođeni Božjom providnosti u tami i neodlučnosti /nedorečenosti, zbunjenosti/ ovoga života".

Ta zapovijed da je potrebno slušati odredbe d.v. u sumnjama savjesti, donose svi naučitelji Crkve, kao i svi sveti Oci. Ovdje citiramo sv. Bernarda koji piše: "Što god se čovjeku zapovjedi u ime Boga, ako to nije zasigurno grijeh, mora se uzeti kao da je to sam Bog odredio.
Uglavnom poslušnost svetim namjesnicima Kristovim je svakako najsigurnije sredstvo koje nam je Isus ostavio za umirenje sumnjičave savjesti. Za to Mu se moramo najviše zahvaljivati. Drugačije, kako bi mogla neka skrupulozna duša naći savršeni mir u sumnjama? Tu nevolju (najtjeskobniju za osobe koje ljube Boga, više no sve druge boli u bolesti, i progonstvu i slično) podnijeli su skoro svi sveci: Sv. Terezija, sv. Marija Magdalena de'Pazzi, sv. Franceska Fremiot i mnogi drugi koji su se umirili kako drugačije ako

ne poslušnošću? Što vi sada kažete? Jeste li se uvjerili da ste najsigurnija slušajući svoga d.v.?

Anima . Da, gospodine, uvjerena sam. Ali zašto, iako slušam već dvije godine, nemam osjećaj niti u jednoj pobožnosti?

Mons. Sada raspoznajem Vašu pogrešku. Zašto kažete da ne možete naći mir? Tražite li volju Božju ili tražite utjehu i duhovne slatkoće? Ako hoćete postati svetom, od danas nadalje tražite samo volju Božju koji Vas želi svetu, ali bez utjehe u ovom životu. I ako ih nemate, utješite se nadom da je s Vama Tješitelj. Žalite se zbog suhoće od dvije godine? No sv. Franciska Fremiot je trpjela četrdeset godina suhoću. Sv. Magdalena de'Pazzi je trpjela pet godina muka i napasti, a da nije imala nikakve utjehe, a nakon tih pet godina zamoli Boga da joj ne da više utjehe u ovom životu. Sv. Filip Neri žarko je ljubio Boga pa ipak je govorio: Isuse moj, nisam te ljubio, htio bih te ljubiti. Drugi puta: "Još te ne poznajem, Isuse moj, jer te ne tražim". Ili ovako: "Htio bih te ljubiti, Isuse moj, no ne nalazim puta. Tražim te i ne nalazim te". Tako govore sveci. A vi se žalite toliko jer ste u duhovnoj suhoći i ne osjećate Boga kako biste Vi to htjeli?

Anima. No to su bili sveci, a ja ne znam da li mi je Bog oprostio tolike uvrjede koje sam učinila, jer ne raspoznajem da sam se pravo pokajala.

Mons. Ma možda ste ponosni na grijehe koje ste počinili?

Anima. Ne, mrzim ih, mrzim ih više od same smrti.

Mons. A zašto se bojite da Vam ih Bog nije oprostio? Kažu sveti Oci da tko mrzi zlo koje je počinio, sigurno će zadobiti oprost. Zatim je sigurno, kako to kaže sv. Terezija, da tko je odlučan prije pretrpjeti smrt no uvrijediti Boga, taj se bez sumnje pokajao za uvrede koje je počinio. Recite mi: jeste li Vi odlučni trpjeti sve muke prije no izgubiti milost Božju?

Anima. Da, oče! Naprotiv, po milosti Božjoj spremna sam da me prije razrežu na komade nego da počinim bilo kakva grijeh svjesno pa i laki.

Mons. Pa dobro, zašto mislite da Vas Bog mora mrziti? Vi se bojite da Vas Bog mrzi. Kad biste vidjeli ljubav koju gaji prema Vama! Ne znate li da je Isus Krist onaj Pastir što je došao na zemlju da spasi svaku svoju ovcu, pa makar se i svojevoljno izgubila? I kako možete htjeti izgubiti jednu svoju ovcu koja je spremna umrijeti prije nego ga i najmanje uvrijediti?

Anima. Ma tko zna jesam li ja pristala na neki teški grijeh te me Bog stoga napustio?

Mons. Ne, ne govorite kako treba. Smrtni grijeh je pravo čudovište, tako strašno da nije moguće da ga duša zadrži u sebi a da to ne zna. Niti jedan grješnik koji je bez milosti Božje ne sumnja u to: siguran je da je izgubio milost Božju. Stoga je sigurno pravilo svih duhovnih naučitelja da jedna

osoba koja ljubi Boga, kada sumnja da je izgubila Božansku milost, zasigurno je nije izgubila, naravno, jer nitko ne gubi Boga a da za to ne zna i da nije siguran. Zato kada sumnjate da ste izgubili Božu naklonost, budite sigurni da je niste izgubili.

Anima. No zašto osjećam to nepovjerenje?

Mons. Znajte da pravo pouzdanje ne znači osjećati ga, već htjeti ga. Hoćete se ufati u Boga? Ako se hoćete pouzdati, već se pouzdajete.

Anima. No ljubav Božja u meni, gdje je?

Mons. Za ljubav Božju vrijedi isto pravilo kao za pouzdanje. I ljubav je u htijenju. Hoćete li ljubiti Boga? Ako Ga hoćete ljubiti, već Ga ljubite. Htjeli biste osjetiti radost pouzdanja i ljubavi, no Bog radi Vašeg većeg dobra ne želi da osjećate radost ufanja i ljubavi. Zadovoljite se time da ih posjedujete bez osjećaja. Isto Vam tako govorim za vjeru; dosta je da hoćete vjerovati ono što Vas Crkva uči, ne treba osjećati tu vjeru. Doći će vrijeme kada će se rastjerati oblaci, te će doći svjetlo koje će Vas neizmjerno utješiti. U međuvremenu zadovoljite se da budete u tami te da živite prepustivši se Božjoj volji i milosrđu.
Obodrimo se Svetim pismom. Bog na jednom mjestu kaže: *Obratite se meni, riječ je Gospodina nad Vojskama, a ja ću se obratiti vama* (Zh. 1,3). Ako želimo Boga, ostavimo stvorenja, obratimo se s ljubavlju Njemu, i On će se odmah

s ljubavlju obratiti nama. Kaže Gospodin: *"Svi vi koji ste umorni i opterećeni, dođite k meni, ja ću vas okrijepiti* (Mt. 11,28). I na drugom mjestu kaže: dođite, grješnici, dođite, pokajte se; i ako vam ja ne oprostim, *ukorite me /nastavite diskusiju sa mnom/* i odnosite se sa mnom kao s lažljivcem /prevarantom/. Ali ne, jer *koliko god crne bile vaše savjesti, svojom milošću, izbijelit ću ih kao snijeg,* (izv. Iz. 1,18). On slijedi grješnike skoro plačući iz samilosti zbog njihovog vlastitog gubljenja govoreći: *Zašto hoćete umrijeti, o Izraelci?*(Ez. 18,31). Kao da kaže: zašto hoćete biti prokleti, djeco moja, imajući mene koji sam spreman spasiti vas ako mi se obratite?
Sada, ako tako govori onim otvrdnulima, kako bi mogao otjerati neku dušu koja Ga hoće ljubiti? Recite mi iskreno: jeste li navezana nekim zemaljskim afektom, na neke stvari, ambicije da se pojavljujete negdje, da vas se preferira nad ostalima? Pazite dobro što govori sv. Ivan od Križa: "Svaka i najmanja navezanost, svaka nit može vas spriječiti u letu k Bogu da budete posve Njegova".

Anima. Ne, po milosti Božjoj čini mi se da nisam navezana ni na koga i ni na ništa na zemlji tako da bih radi toga bila spremna svjesno sagriješiti. No ipak osjećam se puna manjkavosti. Žao mi je što sam prezirana i kada se tako nešto dogodi, pokoji puta se uvrijedim.

Mons. Što učinite nakon uvrede?

Anima. Ponizim se, molim Boga da mi oprosti i odlučujem da ne ću više takvo što učiniti uzdajući se u Isusa Krista da će mi dati snage. Uz sve to ostajem jako zastrašena i nemirna: a onda mi se čini skoro nemogućim da postanem svetom. Naprotiv, čini mi se da je oholost i sama pomisao na to.

Mons. Sve je to dobro, nastavite tako raditi. Samo nije dobro što ostajete nemirna. Ako padnete, kako se to kaže, sto puta na dan, učinite uvijek isto: pokajte se, odlučite da ne ćete više to učiniti s Božjom milošću, uzdajte se u Isusa Krista i onda budite mirni. Znajte zatim da nije oholost, i nakon toga što ste počinili neki grijeh, nadati se da ćete postati svetom. Naprotiv, bila bi oholost snuždlti se nakon pogreške i uznemirivati se, kao da su nam naše odluke garantirale da ne ćemo popustiti nikada više. Ponizite se i uzdajte u Boga.

Anima. Monsignore, kako mi iskazujete toliku karitativnu ljubav, molim Vas da mi kažete neke misli koje će mi služiti za olakšanje kada ću biti uznemirena, ili ne ću moći doći do Vas.

Mons. Dobro. Sada ću Vam napisati neke misli, tako kako mi nadođu, bez nekog reda, koje ćete moći čitati kada se budete osjećali najviše potlačena sumnjom, a koje će Vam moći uliti hrabrost u borbenoj tegobi, s kojom se mora, u ovoj suznoj dolini, sve do smrti, svakako suočavati svaki čovjek.

I°. Prvu stvar što Vam preporučam je da slušate točno svoga duhovnog vođu. Pazite da ga slušate uvijek i u svemu. Jasno je: u svemu onome što nije grijeh. Zapamtite ono što piše sv. Terezija (kako sam to već gore naveo), da slušajući ispovjednika, mukom ili bez muke, sigurni smo da izvršavamo volju Božju. Piše sv. Bernard da je najefikasnije sredstvo protiv skrupula podložiti se sudu duhovnog vođe, koji, makar pogriješio, kako to često misle skrupulanti, on je vođa kojeg mu je dao sam Bog za one koji ne uspijevaju smiriti sumnje, da ih smiri taj duhovni vođa.

II°. Pazite u neugodnim situacijama da primite sve iz ruke Božje, napose kada ste bolesni, slušajte točno liječnika kod uzimanja lijekova; opišite mu sve svoje boli bez pretjerivanja i budite mirni. Nemojte prosjačiti znakove sažaljenja od onih koji Vam dođu u posjete, a kada netko pretjeruje u sažaljevanju, odgovorite mu kao Isus: *Zar da ne pijem kalež koji mi je Otac pripravio?* (Iv. 18,11). Recite: Ovu bolest mi šalje Bog ne zato jer me ne voli, zar da je ne prihvatim? U bolesti se vidi da li je neka osoba produhovljena ili ne. Neke pobožne osobe dok im je dobro, one su sama slatkoća i poniznost. No ako se imalo razbole, odmah postaju nestrpljive i bahate, te se žale na sve, napose ako odmah ne dobiju lijek ili bolničarku. Kad ste bolesni, trpite sve a da se ne žalite. U svim okolnostima koje su Vam posebno neprijatne recite sa sv. Jobom: *Kako se svidjelo Gospodinu, tako se i dogodilo: neka je blagoslovljeno Ime Gospodnje* (izv. Jb. 1,21). Pazite isto tako da podnosite prijezir bez ozlojeđenosti; po tome se poznaje da li je neka osoba ponizna, ako prima sa strpljivošću prijezire.

III°. Otvorite srce i pouzdavajte se neizmjerno u Isusa Krista: On je sama dobrota s onima koji Ga traže. *Nitko se nije nikada uzdao u Bog te bio napušten.* (izv. Sir.2,11). Gospodin daje da Ga nađu i oni koji Ga ne traže, kako to kaže sv. Pavao citirajući Izaiju proroka. Koliko će Ga lakše naći oni koji Ga traže! (izv. Rm. 10,20). Pazite dobro da od danas ne govorite nikada da Vas je Bog napustio: Bog napušta samo tvrdokorne koji hoće živjeti u grijehu, pa niti ove posve na napušta, već ih slijedi sve do njihove smrti, pomažući im prosvjetljenjem samo da ih ne vidi izgubljene.

IV°. Uostalom, Bog ne može ne ljubiti dušu koja nastoji ljubiti Ga, kako to potvrđuje: *Ja ljubim one koji mene ljube.* (Prop. 8, 17) A kada se sakrije dušama koje Ga ljube, to čini samo za nihovo dobro, da ih potakne još više tražiti Njegovu milost, te da se još više sjedine s Njime. Evo što je tvrdila sv. Katarina iz Đenove kada je osjećala bez trunke nade takovu suhoću da joj se činilo da ju je Bog napustio: *Kako sam sretna u tom tako jadnom stanju! Neka mi srce bude u ruševinama, samo da se proslavi moja Ljubav. Moja draga Ljubavi, ako Ti zadobivaš od tog moga stanja samo trunak slave, molim te da me ostaviš takovu za cijelu vječnost.*

V°. Znajte da duše koje ljube Raspetoga, kada su u napuštenosti još se više u svom srcu sjedinjuju s Bogom. Ništa tako ne potiče potragu za Bogom kao napuštenost, jer svaki čin podlaganja volji Božjoj u napuštenosti je čišći i savršeniji. Stoga **što je jača napuštenost, to postaje**

dublja poniznost, čišće prihvaćanje, čišće pouzdanje kao i molitve, te obilnije milosti i pomoć Božja.

VI°. Da biste napredovali u savršenosti napose prakticirajte vježbu ljubavi prema Bogu. Samo kada zavlada ljubav Božja u Vašem srcu, ona skida s Vas svaki neuredni osjećaj. Uglavnom, nastojte često ponavljati čine ljubavi izgovarajući: *Moj Bože, ljubim te, ljubim te i ufam se da ću umrijeti govarajući: Ljubim te, o moj Bože.* Kažu sveci da duša mora toliko ljubiti koliko puta udiše.

VII°. Uz to, tokom meditacije prikažite se često Bogu bez pridržaja. Recite mu onako od srca: *Isuse moj, predajem Ti se posvema. Hoću biti sva Tvoja, sva, sva. I ako se ne znam predati kako Ti to hoćeš, evo uzmi me Ti, Isuse, i učini me posvema Svojom.* Sv. Terezija se prikazivala Bogu svakodnevno po pedeset puta. Možete to učiniti i Vi. Dakle, predajte Mu uvijek svoju volju ponavljajući sa sv. Pavlom: *Gospodine, što hoćeš da učinim?* (izv. Dj. 9,6) Sam taj čin bio je dostatan da promijeni sv. Pavla od progonitelja Crkve u preodabranu posudu. Stoga molite Gospodina s Davidom: *Pouči me vršiti Tvoju volju.* (izv. Ps. 142,10) Sve svoje molitve uputite Bogu, Presv. Djevici, anđelu čuvaru i svim svojim svetim zaštitnicima, da zadobijete milost savršenog vršenja volje Božje. Uglavnom, sama riječ, "*neka se vrši volja Tvoja*" neka Vam posluži kao lijek za sve Vaše bolesti.

VIII°. Kada budete u suhoći duše, vježbajte se uživanju zbog neizmjerne radosti koju uživa Vaš ljubljeni Bog: to je najsavršeniji čin ljubavi što ga čine neprestano blaženici na nebu. Oni se ne raduju toliko zbog svoga blaženstva, koliko se raduju zbog blaženstva Božjega, jer oni ljube više Boga od sebe samih.

IX°. Glede teme za meditaciju, ne propustite nikako Isusovu muku. Isus koji trpi iz ljubavi prema nama jest tema koja najviše privlači naše srce. Ako Vam tokom razmatranja muke Isusove Gospodin udijeli koju utješnu nježnost, primite je sa zahvalnošću. No, isto tako, ako ne osjetite tu nježnost, znajte da ćete u duši jednom primiti veliku utjehu. Napose često umom pohodite Getsemanski vrt, kako je to činila sv. Terezija, govoreći da Ga je tamo pronalazila samoga. Promatrajući Ga tako ožalošćenog, kako se bori u smrtnoj borbi, znoji se krvlju jer se osjeća tako žalostan kao da mu sama žalost zadaje smrt, promatrajući da sve to trpi samo iz ljubavi prema Vama, svakako ćete pronaći utjehu u svojim bolima. I kontemplirajući koji se priprema na smrt za Vas, pripremite se i Vi da umrete za Njega, i što Vas više muče Vaše tjeskobe, recite s apostolom Tomom i drugim učenicima: *Umrimo s Isusom!* (Iv.11,16)

X°. Pohodite Kalvariju, gdje ćet Ga naći kako umire na križu, sav u boli. Promatrajući Ga u tom stanju, nemoguće je da ne osjetite ohrabrenje da trpite spontano svaku bol za Boga koji umire od bola iz ljubavi prema Vama. Sv, Pavao se branio da ne pozna i ne želi poznati ništa drugo u ovom

životu osim Krista i to raspetoga. (izv. 1 Kor. 2,2) Tako tvrdi sv. Bonaventura da tko želi zadržati stalnu pobožnost prema Isusu Kristu, mora Ga neprestano razmatrati očima vjere kako umire na križu. I tako, u svim svojim strahovima promatrajte Krista raspetoga, ohrabrite se i odlučite da ćete trpjeti Njemu za ljubav.

XI°. Iznad svega Vam posebno preporučam molitvu. Kada ne znate što reći, dovoljno je da molite: *Deus in adiutorium meum intende; Domine ad adiuvandume me festina; Gospodine, pohiti da mi pomogneš; Gospodine, u pomoć mi priteci:* Znate li da Crkva daje svim redovnicima i svećenicima da vrlo često ponavljaju taj zaziv u Časoslovu. Sv. Filip Neri je poučavao ponavljati ga 63 puta kao krunicu. Gospodin nam je obećao da će nam dati što Ga ištemo: *Molite i primit ćete.* (Mt. 7,7) Sv. Bernard je padao u ekstazu samo kada je pomišljao na riječi koje je Isus govorio Zebedejevim sinovima koji su Ga molili: *Učitelju, mi hoćemo da nam učiniš ono što ćemo te zamoliti, a Isus im je odgovorio: Što hoćete da vam učinim?* (Mt. 10,35)

XII°. Sve milosti koje ćete tražiti kod Boga, tražite ih uvijek u Ime Isusovo. Što god primamo od Boga, primamo po zaslugama Isusa Krista. Naš Otkupitelj nam je obećao da *kada pitamo kod Boga nešto u njegovo Ime, Otac će nam sigurno to udijeliti.* (izv. Iv.16,23) No, sada, kad ćete se bojati da Vas Isus hoće baciti u pakao, razmislite da li je to moguće da onaj koji Vam govori: Traži od mene ono što hoćeš i ja ću ti dati, zar bi Vas taj isti htio baciti u pakao?

XIII°. Ali zašto kada ste utučeni hoćete sumnjati da vas Bog mrzi? Ne smijete se žalostiti, već naprotiv, morate se tješiti da se Bog odnosi prema Vama kako to čini s najdražim Mu dušama svojih službenika, i to isto onako kako se odnosio prema svom Sinu, o kojem Pismo govori: *Htjede ga vidjeti istrošenog i zgnječenog u bolima i mukama.* (izv. Iz. 53,10)

XIV°. Kada Vas plaši pomisao da Vas Bog hoće napustiti zbog Vaših nezahvalnosti, učinite kao i ona dva učenika koja su išla u Emaus. Približi im se Isus u liku hodočanika i kada bjahu blizu, pričini se da hoće produžiti. No oni, govori Evanđelje, inzistirali su: *Ostani s nama jer pada večer.* On tada prihvati te uđe u onu kuću i osta s njima. Sve nam to propovijeda sv. Luka 24,28-29. Tako učinite i Vi. Kada Vam se čini da Vas Gospodin hoće napustiti, prisilite Ga govoreći Mu: Isuse, ostani sa mnom, ne ću da me ostaviš. Ako me napustiš, kome da idem da me utješi i spasi? *Gospodine, kome da idemo?* Pitao je Petar. (Iv 6,68) I nastavite moliti Ga s ljubavlju i nježnošću i ne bojte se, sigurno Vas ne će ostaviti. Nastavite Mu govoriti s Apostolom: Spasitelju, "siguran sam da nas ne će ni smrt, ni život, ni sile, ni bilo koje stvorenje moći rastaviti od ljubavi Božje koja je u tebi Kriste." (izv. Rm. 8, 38-39) Sv. Franjo Saleški kada je bio mladić, bijaše u suhoći duha, te ga je đavao uvjeravao da je određen za pakao. Ali on je ovako razmišljao: "No kako ne ću moći ljubiti svoga Boga u vječnosti, hoću Ga ljubiti bar u ovom životu, koliko god mi je to moguće". I tako je ponovo bio radostan.

XV°. Uostalom, ako ste nakanili ljubiti Boga, raširite svoje srce: *Otvori svoja usta i Ja ću ih napuniti,* kaže Gospodin. Što se mi više uzdamo u Boga, to ćemo više primiti od Njega. On je rekao da voli one koji se uzdaju u Njega. (izv. Ps. 17,31)

Kada sumnjate da Vas Bog ne sluša, On Vas opominje kao što je to učinio sa sv.Petrom te Vam govori: *Čovječe slabe vjere, zašto sumnjaš da te ne slušam* (Mt. 14,31), *a poznaješ moje obećanje da ću uslišati svakoga tko me zamoli?*

No kako nas želi uslišati, hoće da mu vjerujemo da će nas svakako uslišati kada ga molimo milosti: Sve ono što tražite u molitvi, imajte vjere da ste već primili i dobit ćete.(Mk. 11,24) Pripazite dobro na riječi: *vjerujte da ste primili.* Potrebno je dakle, pitati Boga milosti *sa sigurnim pouzdanjem, bez sumnje da ćemo to primiti,* kako nas poučava sv. Jakov (1,6). Imajući posla s Bogom koji je sama dobrota, imajte veliko pouzdanje i otjerajte melankoliju.

Tko služi Bogu bezvoljno, taj Ga ne slavi, već Ga obeščašćuje /sramoti/. Kaže sv. Bernard da tko u sebi gleda Boga tvrdoga i strogog, taj Ga vrijeđa, jer je On sama dobrota i milosrđe. **Kako možete sumnjati, kaže Svetac, da Vam Isus ne će oprostiti grijehe kad ih je pobijedio na križu, gdje je umro za Vas, s čavlima na svojim rukama?**

XVI°. Gospodin sam razglasuje da *je Njegovo posebno zadovoljstvo prebivati s nama.*(izv. Izr 8,31) Ako je Bogu milina prebivati s nama, pravo je da i nama bude milina prebivati zajedno s Njim. Ta misao nas mora pokretati da imamo pouzdanja u Boga, te da se pobrinemo da sve

vrijeme svoga života koji nam još preostaje provedemo sa svojim Bogom, koji nas toliko ljubi i s kojim se nadamo da ćemo biti u nebu kroz čitavu vječnost.

XVII°. Odnosimo se, dakle, prema Bogu sa svim mogućim pouzdanjem i ljubavlju, kao s najdražim i najljubljenijim prijateljem kojeg imamo i koji nas jednako tako ljubi. Oh, gledaj! Skrupulozne duše odnose se prema Bogu kao prema tiraninu, koji ništa drugo ne iziskuje od svojih podložnika već samo strah i strahopoštovanje, i stoga se boje da svaka neprimjerena riječ koju izgovore, za svaku misao koja im prođe glavom, da se On odmah razbjesni i hoće ih strovaliti u pakao.

A kada Ga uvrijedimo lakim grijehom, svakako Mu je žao, ali ne uskraćuje nam stoga svoju ljubav. Da ispravimo tu manjkavost, dovoljno je djelo pokajanja i čin ljubavi.

XVIII°. Njegovo neizmjerno Veličanstvo zaslužuje poštovanje i podložnost, no voli više da se duše koje Ga ljube s Njim odnose u ljubavnom pouzdanju, a ne u bojažljivoj podložnosti. Stoga ne odnosite se s Bogom kao sa tiraninom. Sjetite se samo milosti koje Vam je udijelio, pa i nakon Vaših uvreda i nezahvalnosti. Sjetite se samo ljubavi kojom se trudio da Vas izbavi iz neurednosti života; pa posebnih nadahnuća kojima Vas je toliko puta privlačio svojoj ljubavi. Zato od danas pa nadalje odnosite se prema Bogu s velikim pouzdanjem i nježnošću, kao prema najdražem Biću koje Vam je poklonjeno.

XIX°. Nije potrebno da Vam napominjem da često pristupate sakramentima, jer to već činite. Ispovjedajte se prema potrebi. Glede svete Pričesti, poslušajte duhovnog vođu, pa iako se osjećate u duhovnoj suhoći, ne prestajte je tražiti. Duhovne vođe dopuštaju svetu Pričest više ili manje čestu, a orijentiraju se već prema želji koju izražava penitent. Kada duhovni vođa vidi da je Vi ne tražite, teško da će Vam on sam odrediti po svojem vlastitom nahođenju da se pričestite. Kada se ne pričešćujete sakramentalno, učinite više puta na dan duhovnu svetu Pričest, jer ništa Vam ne brani da to učinite.

XX°. Najdraže stvari Vaše ljubavi neka budu ove dvije velike tajne: Presveti Oltarski Sakramenat i Muka Isusova. Kada bi se ljubavi svih srdaca stočile u jedno jedino srce, svakako ne bi odgovaralo niti u najmanjoj mjeri ljubavi koju je Isus Krist iskazao u ova dva misterija.

Nastojte, dakle, u životu koji vam još preostaje da ljubite i pouzdajete se, bez straha kada se nađete u teškoćama i bolima, jer to je znak ljubavi Božje prema Vama, a ne mržnje.

Molitva

Tebe Boga hvalimo i molimo:

Pomozi svojim sinovima koje si otkupio svojom Predragocjenom Krvlju. Gospodine, hoću biti posve tvoja, ma koliko god me to koštalo, hoću te ljubiti svom svojom snagom. No kakvu snagu ja posjedujem? Tvoja Presveta Krv

je moja jedina nada. Marijo, Majko Božja, moje utočište u svim mojim poteškoćama, ne prestani me zagovarati. Daj da ljubim uvijek svoga Boga u ovom životu i u vječnosti i to mi je dosta. Amen

GLAS UREDNIŠTVA

Svojevremeno je Apostolatski centar tiskao knjigu Barnabite Qadrupanija: „Vodič u dvojbama duhovnog života“. U toj knjizi mnogi sveci i crkveni naučitelji vode nas kroz zamke duhovog života osobito bojažljivosti. Ova knjiga je vrlo korisna osobama opterećenim skrupulama upravo zbog toga što ne govori što ne smijemo činiti, nego što sve smijemo činiti u slobodi djece Božje, a da ne griješimo.

Također preporučamo i knjižicu sv. Franje Saleškoga, Ljubav i žrtva br. 3: „Kako se u duhu okoristiti vlastitim pogreškama“. Svaki je skrupulist ranjiv poput zjenice oka.

Zrno pijeska u cipeli peta ne će ni osjetiti. Ali oko će zasuziti i svu svoju pažnju samo na to zrnce pijeska usmjeriti, nesposobno da se više divi svjetlosti i ljepoti Božjeg stvaralaštva koje ga okružuje. Prvi znak oholosti je neprihvaćanje vlastite nesavršenosti.

Stoga budite poput školjke koja će to zrno prihvatiti kao sastavni dio sebe same i svojom osobnošću iz njega proizvesti divan biser.

Sv. Franjo Saleški tu je metodu u spomenutoj knjižici razvio do savršenstva i mnogima je vratila samopouzdanje.

Kao što smo čitali u uvodu, bojažljive duše Sotona još više

opterećuje njihovom nedostojnošću kod primanja sv. Pričesti samo da bi ih od nje odvratio. I sam sam imao takvih problema sve dok se nisam susreo sa montfortskom duhovnošću. Posvetnu molitvu sv. Ljudevita Grigniona Montfortskog Mariji: **“Tvoj sam sav i sve moje pripada Tebi, moj ljubljeni Isuse, po Mariji tvojoj Presvetoj Majci”**, ako usvojimo za svoj životni kredo mora nas osloboditi svih strahova. Marija je posrednica svih milosti između Boga i ljudi. Sve što dajemo Bogu po Mariji Ona pročišćuje, usavršuje, nadopunjuje, da bi po Njezinoj dostojnosti naš dar postao dostojan samoga Boga. Stoga je jako važno da ponizno prihvatimo svoju manjkavost i nesavršenost. Sve dok mi zbog svoje nesabranosti ponavljamo Očenaše, prebiremo zrnca krunice i listamo časoslove unatrag stalno popravljajući naše molitve ne dozvoljamo Mariji da Ona to učini. Stoga prije svake molitve ili djela predaj sve Majci u ruke i bez straha idi dalje. A što se tiče sv. Pričesti i tvoje nedostojnosti, znaj osim Marije, Majke Isusove, nitko od ljudi nije bio, niti će biti dostojan da primi Isusa. I što se ti sad praviš važan sa nekom svojom nedostojnošću. Sve je to stvar neizmjerne Božje ljubavi a ne naših zasluga. Redovito se ispovijedaj, slušaj svoga ispovjednika, otvori svoje srce i slobodno pristupi k Isusu.

Koristim ovu priliku da ti preporučim jednu molitvu koju sam davno pročitao u jednom starom molitveniku, i od tada je i sam molim prije svake svete Pričesti.

O, Marijo Majko moja, nisam dostojan
Primiti Tvoga Sina u svoje nedostojno tijelo.

Zato molim Tebe, Kraljice svih srdaca i Kraljice moga srca

uđi u moje srce, pročisti ga plamenom ljubavi svoga neokaljanoga srca

da bi bilo dostojno tvoje prisutnosti.

Zatim Te molim da Ti u njemu primiš Isusa u svoje predostojno Srce,

da Njegovo Kraljevsko veličanstvo ne bi trpjelo u mome nedostojnome srcu.

Amen

Ova molitva me oslobađa svih strahova nedostojnosti, jer se ne pričešćujem više ja, nego Isus pričešćuje Mariju u mome srcu.

Koje li trostruke radosti. I čega da se bojim, zbog čega da strepim?!

Budi u miru brate skrupulante. I sam sam prošao sve tvoje muke. Bio sam bolestan da bi tebi mogao ponuditi lijek. Možda se Bog želi i s tobom poslužiti na isti način. Stoga, raduj se.

SADRŽAJ